

Contributors – 22 august 2011

Fraternizarea Hitler-Stalin: Cum, cand si de ce se aliaza gangsterii totalitari

Stupoare, incredulitate, perplexitate, soc: acestea au fost reactiile mondiale cand s-a anuntat ca Joachim von Ribbentrop, seful diplomatiei naziste, a sosit la Moscova si a semnat, pe 23 august 1939, Pactul de neagresiune cu Uniunea Sovietica, pana atunci considerata arhi-inamicul fascismului. A fost o zi nefasta pentru toti prietenii libertatii. Cosmarul devenit realitate punea capat iluziilor despre URSS ca "bastion" al rezistentei antifasciste. Stanga internationala primea o lovitura colosala, miscarea comunista internationala era complet debusolata, strategia Fronturilor Populare era abandonata instantaneu, Cominternul, condus de Gheorghe Dimitrov, vedeta procesului de la Leipzig, omul care ii infruntase pe Goering si pe Goebbels, isi recalibra politica pentru a acomoda noua alianta intre briganzii totalitari. Conditionati mental de propaganda stalinista, liderii Internationalei a III-a subscriau fara murmur la noua cotitura dictata de "farul omenirii progresiste". Repertoriile cinematografice si teatrale sovietice erau schimbate peste noapte. La fel si cele din Germania hitlerista. Efectul imediat al acordului semnat, in prezenta si cu binecuvantarea lui Stalin, de Viaceslav Molotov si de Ribbentrop, a fost declansarea, dupa o saptamana, a celui de-al doilea razboi mondial. Nu era vorba doar de "neagresiune" (formulare orwelliana), ci de o alianta strategica pe care fiecare dintre cei doi tirani a incercat sa o exploateze la maximum in perioada urmatoare. Sub portretul lui Lenin, la Kremlin, liderul revolutiei proletare se infratea cu emisarul liderului "revolutiei rasiale". *Vojd* la *Fuhrer* nu scoate ochii, De altfel, ca o concesie facuta antisemitismului zoologic al nazistilor (cu care, e de presupus, simpatiza in secret), Stalin il inlocuise pe comisarul poporului pentru afaceri externe, Maksim Litvinov (vechi bolsevic, evreu de origine), cu velicorusul Molotov (si el vechi bolsevic, nascut Skriabin). In exilul sau mexican, urmarit de agentii NKVD-isti, neputincios si izolat, Trotski vitupera impotriva Pactului. Un tanar intelectual comunist francez, Paul Nizan, nota cu dezgust logodna abjecta a celor doua totalitarisme si rupea cu PCF. Fostii voluntari din Brigazile Internationale, aflati in majoritatea lor in lagarele de refugiati din Franta, erau consternati, dar, cu foarte putine exceptii, acceptau explicatiile oficiale. Conform liniei Cominternului, URSS, adica Stalin, nu avusese de ales intrucat democratiile vestice erau de fapt conduse de "instigatorii la razboi". Nu Hitler si Stalin, spunea legenda propagata pe toate canalele stangii comuniste, ci Anglia si Franta erau de fapt "incendiatorii" (spre a relua titlul "romanului" agitatoric de N. Spanov din anii 50, o ticluire conspirationista menita sa-l absolve pe Stalin de orice responsabilitate in declansarea razboiului)...

S-a configurat, in inima Europei, ceea ce istoricul Timothy Snyder defineste, in cartea sa "Bloodlands", linia Molotov-Ribbentrop. Pe baza protocoalelor secrete, au fost anihilate state, au fost spoliata natiuni, au fost organizate deportari, stramutari, lichidari in masa. Cum nota scriitorul Vasili Grossman in marele sau roman "Viata si destin", dincolo de incongruentele ideologice, cele doua imperii totalitare impartaseau aceeasi ostilitate maniacala la adresa spiritului liberal, a valorilor umanismului clasic, a parlamentarismului democratic. Ambele erau constructii utopice expansioniste, ambele erau inspirate de ideologii redemptive si totalizante. Tocmai de aceea putea Stalin sa ridice paharul cu sincer entuziasm si sa ofere un toast in cinstea Fuhrerului. Erau amandoi, Stalin si Hitler, uniti de pasiunea revolutionara menita sa distruga "lumea veche". In timp ce nazistii organizau in partea din Polonia ocupata de ei

exterminarea intelectualitatii si a clerului si intiau politicile care aveau sa duca la anihilarea populatiei evreiesti, Stalin si Beria puneau la cale masacrarea in padurea Katyn a corpului ofiteresc si a nenumarati civili polonezi. Vina lor? Niciuna, in afara originii lor etnice. Era vorba, evident, de ceea ce azi numim genocid. Cei doi dictatori se impacasera in numele amoralitatii lor absolute, al viziunii gangsteresti despre istorie si politica.

Sovieticii au inghitit o mare parte a Poloniei, statele baltice, Basarabia si Bucovina de Nord. Au impus institutiile bolsevice, au nimicit orice forma de opozitie locala, au practicat eliticidul si etnicidul. "Spionita" era o maladie contagioasa, vigilenta revolutionara era exaltata drept virtutea suprema. Nu erau crutati nici macar refugiatii politici ajunsi in URSS pentru a scapa de teroarea nazista. Margarete Buber-Neumann, arestata in 1937 impreuna cu sotul ei, fostul deputat comunist Heinz Neumann (curand dupa aceea a fost executat), dupa o perioada in Gulag, in lagarul Karaganda din Asia Centrala, era transportata, ca efect al infamului Pact, la Ravensbruck. Recitesc acum cartea ei despre Milena Jesenska, ziarista ceha si prietena lui Franz Kafka (v. "Scrisori catre Milena"), detinuta in acel lagar nazist. Milena a fost printe cei care au denuntat deopotriva nazismul si Marea Teroare din URSS, era perfect constienta de natura despotic-politienasca a national-socialismului si a socialismului leninist. Cand reseaua clandestina ceha de la Ravensbruck i-a cerut Milenei sa aleaga intre apartenenta la acel grup si prietenia cu "trotkista" Margarete Neumann, Milena a optat pentru prietenie. A murit in lagar in 1944, dar Margarete a supravietuit si a vorbit. Cumnatul ei, Willy Munzenberg, fostul dirigor al propagandei cominterniste, rupsese cu Stalin dupa Pact si afost ucis, cel mai probabil de agentii NKVD-ului in exil, in Franta.

Prietena apropiata cu Arthur Koestler si Manes Sperber, pretuita de Albert Camus si Raymond Aron, de Monica Lovinescu si Whittaker Chambers, Margarete a fost una din marile voci ale luptei anti-totalitare in anii ofensivelor propagandistice staliniste de dupa razboi. Memoriile ei, scrise la indemnul lui Koestler, au aparut in 1948 in germana cu titlul "Als Gefangene bei Stalin und Hitler" (in engleza "Under Two Dictators: Prisoner of Stalin and Hitler", iar in franceza "La revolution mondiale") sunt o marturie esentiala despre secolul lagarelor de concentrare si al religiilor seculare. Stia exact ce insemna comunismul si a spus-o direct si fara manajamente. A trait personal identitatea de metode dintre cele doua sisteme, a fost victima ambelor dictaturi. In 1949 a depus marturie in favoarea lui Viktor Kravcenko in procesul de calomnie intentat de acesta impotriva saptamanulului comunist "Les Lettres francaises" condus de Louis Aragon si de Pierre Daix. Comunistii francezi il acuzasera pe Kravcenko ca mintise in legatura cu existenta lagarelor de munca fortata din URSS. Au fost aceia anii de glorie ai liberalismului anticomunist, anii aparitiei "Gandirii captive" de Czeslaw Milosz, ai Congresului pentru Apararea Culturii, ai revistelor "Encounter", "Der Monat" si "Preuves". Pe masura ce reflecta tot mai mult la chestiunea totalitarismului, Margarete Buber-Neumann devenea tot mai convinsa ca nazismul si comunismul erau nu doar fenomene similare, ci consubstantiale. Acesta a fost mesajul adanc al cartii ei din 1976 despre destinele umane ale vremii in care i-a fost dat sa traiasca. A incetat din viata in noiembrie 1989, cu cateva zile inainte de caderea Zidului Berlinului. In ultima instanta, dincolo de tribulatiile unei istorii inclemente, ideile ei, nu ale celor care au prigonit-o, au triumfat. Pentru ca, orice ar spune unii publicisti grabiti, revolutiile din 1989 au fost miscari

sociale anti-comuniste, s-au nascut pentru ca oamenii nu mai acceptau domnia minciunii, pentru ca **viata in adevar a invins viata in frica si duplicitate.**

Unul dintre initiatorii Declaratiei de la Praga din 2008 a fost dramaturgul ceh Vaclav Havel, un admirator marturisit al operei lui Kafka. Asemeni prozelor lui Kafka, piesele lui Havel vorbesc despre insingurare, pierderea identitatii, instrainare intr-o lume tot mai opaca, tot mai absurda. Declaratia cere ca ziua de 23 august sa devina o zi comemorativa in toate statele europene pentru victimele celor doua regimuri sclerote vinovate de asasinarea a milioane de fiinte inocente in numele unor fixatii ideologice delirante. In momentul in care individul nu mai este privit ca om, cu drepturi inalienabile, ci ca membru al unei "categorii sociale" ori "rasiale" decretata drept inferioara, deci superflua, deci "parazitica", cand este redus la conditia de insecta, vierme, lipitoare etc, cand coeziunea comunitatii politice este facuta dependenta de excluderea, eliminarea si in final exterminarea "dusmanului de clasa"ori "de rasa", se deschide calea pentru experimentele genocidare de tip comunist si nazist. Comemorarea zilei de 23 august 1939 este menita sa mentina vie neuitarea si sa avertizeze asupra niciodatei disparute primejdii totalitare.

<http://www.contributors.ro/global-europa/fraternizarea-hitler-stalin-cum-cand-si-de-ce-se-aliaza-monstriei-totalitari/>